

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia listopada 2009 r.

**Pan
Stanisław Kracik
Wojewoda Małopolski
ul. Basztowa 22
31-156 Kraków**

P/09/142
LKR-410-20-01/2009

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła kontrolę realizacji postanowień ustawy o repatriacji przez organy administracji rządowej i samorządowej na terenie województwa małopolskiego w latach 2004 – 2008.

Niniejsze wystąpienie pokontrolne Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przekazuje Panu Wojewodzie stosownie do art. 60 ustawy o NIK w związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 12 listopada 2009 r., oraz omówione na nardzie pokontrolnej.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie przekazania jednostkom samorządu terytorialnego środków z budżetu państwa w kwocie ponad 1.712 tys. zł na pomoc dla 129 repatriantów osiedlonych w gminach województwa małopolskiego w latach 2004 - 2008, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości i uchybień. Najistotniejszą nieprawidłowością było przekazywanie starostom części tych środków, przeznaczonych na pomoc materialną przysługującą repatriantom na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2004 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.) ze znacznym opóźnieniem, nie pozwalającym na ich wypłatę w sześćdziesięciodniowym terminie ustalonym w art. 19 ww. ustawy. Przyczyny tej nieprawidłowości w 103 na 126 stwierdzonych przypadków znajdowały się jednak poza Urzędem Wojewódzkim.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia i oceny szczegółowe:

1. NIK negatywnie ocenia dopuszczenie do przekroczenia przez Wojewodę Małopolskiego terminu załatwienia 14 wniosków starostów o środki na wypłatę dla 23 repatriantów pomocy materialnej, wyszczególnionej w art. 17 ust. 1 ustawy o repatriacji. Terminy przekazania tych środków zostały przekroczone o 10 do 114 dni w stosunku do terminu określonego w § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”, udzielania dotacji powiatowi i gminie, przekazywania staroście środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzielaniem repatriantom pomocy oraz wzorów wniosków o udzielenia dotacji powiatowi i gminie (Dz. U. Nr 229, poz. 2279). Opóźnienia te między innymi miały wpływ na przekroczenie określonego w art. 19 ustawy o repatriacji, sześćdziesięciodniowego okresu na wypłatę przedmiotowej pomocy, liczonego od uzyskania przez repatriantów obywatelstwa polskiego. Środki na przedmiotową pomoc przekazane zostały przez Wojewodę Małopolskiego starostom z przekroczeniem ww. okresu dla 126 repatriantów, tj. ponad 97% spośród osiedlonych w województwie małopolskim w latach 2004 – 2008, a opóźnienia wynosiły od 114 do 319 dni. Spowodowane to było terminami wykonania czynności przez inne organy administracji rządowej i samorządowej, tj. wydania decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, ustalających wysokość przedmiotowej pomocy, a także terminami przekazania Wojewodzie Małopolskiemu wniosków starostów, wymaganych na podstawie ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r.
2. Część środków na ww. pomoc materialną dla repatriantów przekazana została starostom mimo niezłożenia przez nich wniosków wymaganych na podstawie § 10 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów. Nieprzestrzeganie procedury określonej w tym zakresie stanowiło naruszenie przepisów rozporządzenia. NIK uwzględnia jednak wyjaśnienia, że środki przekazywano kierując się dobrem repatrianta, przy czym każdorazowo działania takie poprzedzone one były uzyskaniem przez pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Repatriacji Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego wszystkich niezbędnych danych, w tym decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji ustalających wysokość pomocy dla poszczególnych repatriantów.
3. Zastrzeżenia NIK dotyczą także niewydawania repatriantom poświadczeń uzyskania obywatelstwa polskiego niezwłocznie, tj. w dniu ich zgłoszenia się do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, mimo złożenia kompletu wymaganych dokumentów.

Szczególnie krytycznie NIK ocenia te przypadki, gdy terminy wydania tych poświadczeń przedłużały się z powodu wskazanego w wyjaśnieniach Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców obiegu poczty między siedzibami komórek organizacyjnych Wydziału.

4. Przekazywanie gminom i starostwom województwa małopolskiego przez Małopolski Urząd Wojewódzki środków na pozostałe formy pomocy materialnej dla repatriantów odbywało się prawidłowo.
5. Dokumentowanie wyników kontroli wykorzystania dotacji celowej dla czterech gmin, które w okresie objętym niniejszą kontrolą zapewniły lokale mieszkalne dla nieokreślonych imiennie repatriantów zaproszonych przez te gminy budzi krytyczne uwagi Izby. W żadnym ze sprawozdań z kontroli tych gmin nie odnotowano sprawdzenia zgodności wielkości przygotowanych lokali z ustaleniami w tym zakresie, zapisanymi w porozumieniach zawartych przez Wojewodę Małopolskiego z gminami.
6. Niewystarczający był także zakres podejmowanych przez Wojewodę działań informacyjnych i zachęcających gminy do zapraszania repatriantów. W latach 2004 – 2008 zorganizowane zostało bowiem tylko jedno spotkanie Wojewody z przedstawicielami gmin dotyczące tych spraw, mimo że w latach 2004 – 2007 systematycznie spadała liczba repatriantów osiedlanych w gminach województwa małopolskiego z 49 do 17 osób rocznie a w 2008 r. liczba ta była niższa, niż w 2005 r.
7. W pisemnych informacjach, przekazywanych w latach 2004 – 2007 Prezesowi Urzędu Repatriacji i Cudzoziemców, a w latach 2008 - 2009 Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojewoda Małopolski nie wykazywał żadnych działań w zakresie pomocy w organizacji aktywizacji zawodowej repatriantów. Wprawdzie art. 28 ust. 4 ustawy o repatriacji formułuje bardzo ogólnie wymóg udzielania wszechstronnej pomocy starostom, to jednak konieczne w opinii NIK jest podjęcie przez Wojewodę inicjatywy zachęcającej samorządy do większej aktywności w tym zakresie. W okresie objętym niniejszą kontrolą systematycznie zmniejszała się zarówno liczba repatriantów korzystających z tej formy pomocy jak i kwoty przekazane na ten cel z budżetu Wojewody. Na realizację 11 umów w tym zakresie w 2004 r. przekazano z budżetu Wojewody 88,3 tys. zł, tj. 43% łącznej kwoty dotacji przekazanych w latach 2004 - 2008 a w 2008 r. na realizację jednej umowy przekazano 12,9 tys. zł, tj. 6% łącznej kwoty.
8. Zastrzeżenia NIK dotyczą nierzetelnego przekazywania Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji danych o liczbie repatriantów osiedlonych w województwie małopolskim w latach 2004 - 2007. Różnica pomiędzy danymi

wynikającymi z prowadzonej w Urzędzie ewidencji, a sprawozdaniami wynosiła w badanym okresie 5 osób. Należy jednak zauważyć, że w 2008 r. dane były już zgodne.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) Podjęcie działań zmierzających do przekazywania starostom środków na wypłaty pomocy dla repatriantów w ustawowym terminie.
- 2) Wydawanie repatriantom, którzy posiadają komplet dokumentów poświadczeń nabycia obywatelstwa polskiego w dniu ich zgłoszenia się do Urzędu.
- 3) Sprawdzanie zgodności wielkości lokali przygotowanych przez gminy dla repatriantów z ustaleniami porozumień w tym zakresie zawieranych przez Wojewodę Małopolskiego z tymi gminami i dokumentowanie tego w sporządzanych sprawozdaniach.
- 4) Poszerzenie zakresu podejmowanych przez Wojewodę działań informacyjnych i zachęcających gminy do zapraszania repatriantów oraz koordynowanie działań związanych z repatriacją podejmowanych przez jednostki samorządowe na terenie województwa, w szczególności w zakresie sporządzania projektów uchwał dla organów stanowiących tych jednostek, dotyczących zapraszania repatriantów oraz zasad udzielania im pomocy.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się o przedstawienie przez Pana Wojewodę w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Otrzymują:

1. Adresat
2. Akta kontroli.